

HEJÉRMEGYELI NAPLÓ

Székesfehérvár. XXV. évf. 32.

Kedd 1918. ápr. 23.

Előfizetés helyben, vidéken:
 1 óra 2 K | 1 óra 2-50 K
 1 évre 24 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Feljelölés szerkesztő: Hajós József.

Közp. Sajtóvállalat R. T.

Nem várt tökeemelés.

A központi Sajtóvállalat részvénytársaság hatalmas sajtómozgalmában befejeződött a jegyzési idő első szakja. Április 15 ike történelmi nevezetessé válik a keresztény Magyarországon előtt, e napon került a nagy nyilvánosság elé az örvendéses hír, hogy a mi sajtómegmozdulásunk szinte egy csapásra a megállapított alapítókénak — mint értesülünk — *jónál több mint kétszeresét* hozta össze a magasztos célra. Sőt egy másik örvendéses hír is szét fog száguldani a közeli napokban. Arról lesz szó, hogy dacára a impozáns alapítóké egybehozásának, a részvényjegyzést kifejezett *köz-óhajra*; tovább kell folytatni. A Központi sajtóvállalat Részvénytársaság Szervező irodájának igazgatóságát szinte oromszerűen ársztják el az ország minden vidékéről levelekkel, különösen a részvénytársaság helyi szervezetének írásával, hogy nem szabad befejezni a részvényjegyzést, hanem még nagyobb erővel folytatni kell. (Nálunk is tapasztalásuk alapján többen kifejezték ennek szükségességét.) mindenkinek alkalmat kell adni arra, hogy részvényjegyzéseivel beléphessen a ker. sajtó r. t.-ba.

Értesülésünk szerint ennek az óhajnak eleget is tettek. Mert az április 15-iki alakuló közgyűlés nemcsak a tökeemelését mondotta ki, hanem a részvényjegyzések határidejének *október 15-éig* való kitolását is. A szervező iroda igazgatósága most *bekéri a részvényjegyzési íveket* (azokat is, amelyek esetleg valahol teljesen elfeküdve volnának) s azonnal utajak bocsát ki a jegyzés tovább folytatására.

Most már tehát ismét a keresztény közönségen fog állani, hogy a tökeemelés után újabb milliók gyűljenek össze. Minél több milliója lesz a r. t.-nak, annál fényesebben tudja keresztül vinni a kitűzött célt. Hogy mindez meglesz, semmi kétségünk benne.

A „Magyar Nő”

legújabb számát vette kezébe a közönség. Új élet, új kor, új fuvallatok, új alakulások, reformok és fordulatok közöttünk állunk; illik, hogy a magyar nők is foglalkozzanak velük, vegyenek rólok tudomást, készüljenek fel rájuk s mert azok őket is a legközelebből érintik, igyekezzenek befolyást szerezni azok mikénti érvényesülésére.

Magyar nők! Tízmilliónyián szerzte az országban! Micsoda érteket képviseltek ti, ha ősi erejében ragyog lelketekben s ársztja fényét melegt romlatlanul kifele is a Magyar Nő eszményképe; az az ideál, melynek 1000 esztendősi tradíciója cizellált ki benneteket s megszentelt örökségként kísért a századokon át a Hit és Szeretet.

Magyar nők! Rólatok van szó. A szociális fejlődés robogva jön, mint a gyorsvonat, de füstöt és kormot is hozott, mint minden vonat. Ez a füst és korm me állpedhessék lelketekre. Ne a salakja legyen a tietek annak, amit modern kultúrának nevezünk; ne annak tévedési sodorjának el benneteket is — amit feminizmusnak hívunk. Legyetek a kor szívonalan álló nők, de kössétek össze a modern áramlatok iránti érdeklődést emelkedett szempontokkal és biggadt kritikával, a feminizmust etikával és vallásos melegséggel, a jogok követelését szeretettel, a közeletbe való kilépést családiaságtok és nőieségtel ápolásával s történelmi nagyjai leszteket a történelmileg nagy időknek, melyek reátok szakadtak.

Ebben a felkiáltásban benne van az új lapnak, a „Magyar Nők”-nek is egész programja célja, törekvése. Fényszóró akar lenni, mely rávilágít eddig homályba borult kérdésekre; bátyja, mely ellenáll azoknak, akik a modern nőmozgalmakat kevésbé megbízható elemek életretolással akarják sőtét, önző törekvések tar karójával használni: irányító, mely eligazít az annyira égető modern nőkérdés minden elágazásában s zászló amely körül tömörülni kell és sorakozni fog az a keresztény női tábor, a mely egyesíteni akarja a reális élet céljait a földöntulival, a nők társadalmi helyzetének javítását a női lélek finomságainak és fel nem áldozható kincseknek kultuszával.

A bicskei tolvajfogás.

Bicskén már körülbelül másfél éve, hogy a tyukokat rendszeresen lopják. 1—2 havi időközben egy éjjel 30—40 tyukot loptak el. Hiába volt a csendőrségnek minden ébersége, a tolvaj nem sikerült kézrekerítenie, míg végre e hó 17-én virradó éjjel Kövy Pál bicskei Őrszerecsnök lelkiismeretes kutatása meghozta az eredményt. Kövy éjjel után 2 óra tájban a szokásos ellenőrzési útjára, a vasut felé ment, utközben egy gyanus állalval találkozott, kit igazolásra szólított.

Az őrmester bevitte és megmozgatta s ekkor tolvajuknak feltört lakat, harapófogó, véres kés, véres kátrácsák stb. az őrmester gyanúnál igazolták, sőt a katonai igazolványról is kiderült, hogy nem az övé, mert más születési évet vallott, mint az igazolványon volt. De hol vannak a tyukok? Mert az elcsipett még akkor is tagadott. Reggel előkerítetek a tyukok is a vasuti állomás melletti hid alól. Ez éjjel összesen 26 tyukot loptott el. Megismerték a tyukokat a szegény asszonyok. Az egyik asszony megismerte a lakatot is, mire a tolvaj nem tagadhatott. Minden rendben lett volna, csak a neve fölött nem volt tisztában a csendőrség, mert a katonai igazolványon szereplő Goguly András, aki 1914-ben született és a Ganz gyárhoz van beosztva katonai munkára, ezzel az elcsipettel semmiesetre sem azonos.

Budapestben a bűnügyi nyilvántartóban a vett nyilvántartásokból kiderült, hogy bizony Kövy őrmester kitűnő fogást tett, mert a tolvaj neve Kaiser György, ki azonban Kovács Dezso, Kaiser Frigyes és Kovács Béla nevek alatt nem kevesebbszer mint tizszer volt már lopás és rablás miatt büntetve és pedig Nagy-kikindán, Nagyszebenben és Budapesten; kifűnt, hogy cipész segéd, hogy lopásból él s hogy katonaszökevény, mert mikor utoljára 2 évi fegyházát letűlte: besorozták, de a menetből meglepült és a nálatalált katonai igazolványt kabáttal együtt lopta el Gogulytól.

Meglehetős sok van a rovásán. Kifűnt, hogy ő az a tolvaj, aki törzserőrmesteri ruhába öltözve a múlt héten ellopta a baracskai uraság gyönyörű díszlőszerszámait, ugyanaznak őrmesteri ranggal tudott Kajászószentpéteren meglopni egy jómódú gazdát, kitől egy új vadászfegyvert és pokrócot loptott el.

A bicskeiek, de Budapest környéke is örül azon, hogy a baromfitenyésztésnek ez a

réme hurokra került. Vigabban fognak ezental a kakasok szólni e vidéken!

ZITA királyné születésnapja.

Az egyházmegyei hatóság az idő rövidségére való tekintetből ez uton hívja fel a kath. iskolák igazgatóit, hogy folyó évi május hó 9-én fenkölt lelkű Felséges királynéknak legmagasabb születésnapján rendezzenek ünnepélyt és az ünnepély után a Kolozsvárott székelő Erdélyi Pártfogó Egyesület által az erkölcsei romlás veszélyének ki tett hadiárva leányok megmentésére létesített Zita otthonja vára gyűjtést.

Felséges királynéknak legmagasabb születésnapját ugyanis legmúltóbban úgy ünnepelhetjük meg, ha a gyermekek és különösen a hadiárva iránt való áldozatkész szeretet ápolásáról gondoskodunk és ha ezt a napot olyan cselekménnyel tesszük emlékeztetésé, amely további áldozatok hozatalára indítja meg az egész társadalmat.

A gyűjtés eredménye az egyhm. hivatalhoz küldendő be.

HIREK.

— Katonai előléptetések. Fekete Sándor hadnagy gazdasági tiszté, Lipóczy Lajos tart. főhadnagy százados, Salamon Árpád, Szluha Márton, Geiger Miksa, Réó István, Fater Lajos, Török József, Horváth Tibor, Süveges István, Gróger János, Hudeczek József és Palla Ernő zászlósok hadnagyokká, Petrik Zoltán főhadnagy gazdasági tiszté százados gazdasági tiszté, dr. Puncz Ernő főorvos ezredorvossá, Rosos József, Kékessy László, László Aladár, László Géza népf. főhadnagyk századosokká léptek elő.

— Kongregációs tagfölvétel. A fögmánziúm Mária kongregációjának immár 15 éve viruló, életerős fája most az új tavaszon ismét megezte a maga új virágait. A magyar katolicizmus vágyakozva néz az ifjúsági kongregációk nyíló virágokkal ékes fáira: fölük s belölkük reményli a még mindig fájdalmasan nélkülözött öntudatos, bátor, hitvalló intelligenciának életrekelését, aminő intelligencia dicsősége, erőssége s

öröme például a német katolikusoknak. Sajnos, eddigi reményeink kevésbé váltak valóra. Az ifjúsági kongregációkból kikerült fiatalberek jörsze csakhamar, mint valaki írta, nyugalmazott kongreganistává lesz. A magyar közelet sivar szaharájában betemetődik lelkesedésük s buzgalmuk forrása, az itt uralkodó öntudatlanság ráfekszik lelkületükre is és kioltja az ollártól hozott tüzet s lesznek min a többiek: „jó katolikusok” titokban, falmentén, annyi katolikus önértéssel és cselekvési szabadsággal, amennyit a nagyon is jól szervezett ellenfél megenged s amelyet a házukba járó liberális lap sem kifogásol. De reméljük, hogy nem lesz ez mindig így s az illetékesek verejtékes munkája nyomán lassanként a sivatagból is termőföld lesz s ahogy „virágos kert vala hajdan Pannónia,” újra szemléltetjük majd épen a Mária kongregációk nyomán a magyar katolicizmus vetésének új életre zsendülését. A felavatási szeriartást dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök végezte. Veni Sancte után gyönyörű beszédet intézett a felavatandókhoz. Kongreganistának lenni — ugymond — kiváltság. Három dologra kötelez ez a kitüntetés: a régi bölcs utasítása szerint sustine, abstine, továbbá a munka szeretetéből s a pietás lelkétől kell impregnálna lennie a kongreganista ifjunak. Majd az énekkar szép énekei kíséretében a következő 17 ifjúnak keblére tűzte fel a megszentelt kongreganista érmet: Boór László, Gauzer Tivadar V. o., Janovich István, Karl Tibor, Mészáros György, Móroc Lajos, Müller László, Szöcs Ferenc, Tarics Jenő, Tulacs István, Uhorovits Andor IV. o., Lambert Iván, Presznayk Géza, Reichenbach György, Schäffer László, Szida János, Zsebhezy György III. oszt. tanulóknak. A kedves ünnepegy s Boldogasszony Anyánk négyhangú énekével ért véget.

Változások a megyei közigazgatásban. Dr. Heltay Jenő közigy. gyakornok pénzügyi fogalmazóvá történt kinevezése folytán a Fejérmegyénel viselt közigy. gyakornoki állásáról lemondott. A lemondása folytán megüresedett vármegyei közigy. gyakornoki állásra Dr. Lauschmann Géza jelenleg hatonai szolgálatot teljesítő székesfehérvári lakos nevezetett ki.

A nyolcadik német hadikölcson. A nyolcadik hadikölcson eddigi eredménye az eddig beérkezett jelentések szerint a kicserélésre bejelentett régebbi kölcsönkötvények nélkül 14,560.000 márká. Ez az eredmény még növekedni fog, mivel a táborban történt jegyzések egy része és egyéb jegyzések, amelyeknek határideje május 18-án jár le, természetesen még nincsenek beleszámítva. Felülmúlja az eddigi hadikölcsonök örökös eredményét, hogy bizonyosságot tegyen róla az egész világ előtt, hogy a német nép rendületlenül kitart, ameddig csak lehet és hogy sziklaszilárd a teljes és végleges győzelemben való hit.

— Országos vásár volt vasárnap és hétfőn. A kirakodó-vásár egyeage volt, hasonlóképp az állatvásár is. A csekély számú felhajtott állat rendkívül magas ár mellett kelt el.

Zöldégetermelés. A székesfehérvári kir. javítóintézet ma átiralban fordult a város tanácsához, amelyben zöldégetermelésének engedélyt kéri a várost, hogy engedje át neki a papírvédelmi keretet, melyet az intézet hajlandó a saját növendékeivel megműveltetni. Kér egyttal engedélyt arra is, hogy a vasut mellett folyó csatornából a vizet kert öntözésre bevezethesse. A javító intézet kérésével a városi tanács legközelebbi ülésében fog foglalkozni.

Halálos szerencsétlenség. Zsuzsics Jánosné szül. Babai Katalin 48 éves 8 gyermekes családnyában szombaton Sárkeresztúrról bejött Fehérvárra a vásárra. A csikvári sorompón innen a Széchenyi-utca 79. sz. ház körül a lovak megvadtak, s a járdának rohantak. A kocsis a járda-szélén ültetett fűszárral megakadt az asszony oly szerencsétlenül, hogy a földre, hogy a fának nekitűdvé agyúrázkódást szenvedett, s menten szörnyet halt. A helyszínen megjelent Ambach Géza rendőrbiztos és dr. Gerber Károly hatósági orvos akik már csak a beállt halált konstátálhatták. A szerencsétlenül járt asszonyt beszállították a hullaaházba.

Köztisztviselők beszerzési csoportja f. hó 27-én d. u. 4 óra kor a városház nagytermében gróf Károlyi József főispán elnökletével gyűlést fog tartani.

Az iskolák bezárása. A középiskolákhoz megérkezett már a hivatalos rendelet, melynek alapján a tanítást az iskolai év végéig kell vezetni, csakis az utolsó évfolyam tanítását kell pünkösdiig befejezni.

A bor árának maximálása. Néhány újság közlése szerint a kormány a bor árának maximálását és a hadsereg borsükegységének rekvirálás utján való beszerzését határozta el. Illetékes helyről nyert értesülése szerint ez a hír téves. Csapán az a kérdés volt megbeszélés tárgya a hadügyminiszterium és a magyar kormány közt, hogy mi módon lehetne a hadsereg borsükegységletét méltányos áron biztosítani. A kormány törekvése mindig oda irányult, hogy a borrekvirálás elkerülhető legyen s éppen az a célja a borsükegységletét megbeszélésének, hogy a borsükegységletét megbeszélésnek is.

Exhumálások beszűntetése. A hadseregtörzsparancsnokság közli, hogy a haditerületről vasuton történő hullaszállítások a vasutaknak egyéb célokra való rendkívül nagy igénybevétele folytán ezentul egyáltalán nem engedélyezhetők és erre vonatkozó kérelmek elő sem terjesztendők. A haditerületen elesett hősök exhumálása tehát csakis az általános békekötés után történhetik majd.

— Mennyi az „régén”? Más és más eseményekre különféle idő határozza meg azt, hogy mennyi az a „rég.” Egy ilyen meghatározást most megint hallottunk. A szabadkai törvényszéken egy cigányasszonytól kérte az elnök, hogy hány éves. 34 vagyok, volt a felelet. Mikor születet? — Azt nem tudom, mert már régen volt, adta meg a választ erre is a cigány asszony.

Női határrendőrök. A határrendőrkapitányság május 1-től kezdődően új rendet vezet be a csempezés elkerülése céljából. Minden utast az utolsó vasuti állomáson alaposan megmótoznak, minden csomagot és táskát átkutatnak. A határörzést teljesen a csendőrökre bizzák, a határrendőrök pedig főképp a vasutak ellenőrzésére szorítkoznak. Eddig nagy nehézséget okozott a határrendőröknek a gyanus nők át vizsgálása és megmótozása. E nehézségek elkerülése végett a határrendőrség női határrendőrök szolgálatbálpését rendelte el s feladatukká tette a csempezéssel gyanúsított nők megmótozását.

Adomány. A ráckeresztúri műkedvelők az-Ottokár hadjárva házra 8 kor. 64 fillért küldöttek. Minap ezt az adományt tévesen nyugtáztuk.

Tyuklopások. Bácsai Mihályné Királykut u. 14. sz. alatti lakostól s Gévai Lajosné József u. 16. szám alatti lakostól, az éjszaka az udvaron levő kőtreből több baromfit elloptak. A rendőrség keresi a tolvajokat.

Nők és férfiak. Eddig az volt az általános nézet, hogy a nők nagyobb számmal élnek a földön, mint a férfiak. Támogatta ezt a nézetet az a körülmény, hogy Európában lényeg ez az eset áll tenn és régebben másutt még nem igen tartottak pontos népszámlálásokat. Most azonban már a világ összes országaiban meglehetősen pontos népszámlálásokat tartottak és az új eredmények határozottan cáfolnak a régebbi nézetre. A földön a legujabb becslések szerint mintegy 1700 millió ember lakik és ezek közül a nemi arányt 1938 millió embernél lehetett megállapítani. Európában 1000 férfira 1027 asszony, Afrikában 1045, Amerikában 946, Ázsiában 961 és Ausztráliában 937 nő jut. A legtöbb nő van Ugandában, ahol 1467 asszony jut 1000 férfira, a legkevesebb pedig Alaszkában, ahol csak 390 nő jut 1000 férfira. Az átlagos számarány az egész földön pedig az, hogy minden 1000 férfira 990 nő jut.

Szept. májolt pörnése arclisztállanság ápolására biztosítású szer a „Korona tejkrém” (ezelőtt Crème de Laktine), mely párszor használat után az arcot bárszomsimává és hófehérré teszi. Egy kis tégely 2 K. Nagytégely 4 K. A tégelyeket 20 fillért visszaveszi. Kapható: Sztis Róbert gyógyszerüzében. Kőhögés ellen kitűnően bevált háziszser a Störk-pasztila. Egy doboz ára 1.50 korona. Kapható: Sztis Róbert királyi-téri gyógyszerüzében.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy tanulót és egy mindenestul felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István-tér 1. sz.

Egy ütésre és fekvésre használható gyermek sportkocsi eladó. Zita királyné utca 9.-sz.

Egy mindenestul azonnal felvesznek 40 korona havi fizetéssel. Jelenkezni d. e. fél 10-ig. d. u. 3-ig. Búr telep, Erzsébet-ut 28. sz. alatti.

Jó házból való fiut felveszek tanulóknak. Bővebbet Fliáden Ferenc cipész, Salétrom u. 20/a.

Egy hálószoba-berendezés Vársártér 19. szám alatt eladó.

Egy jobb házból való szakácsnő ajánlkozik csakis ur házhoz, ki leányával együtt megy, ki a szobalányi teendőket végezné. Cim a kiadóhivatalban.

Több anyasertes és süldő Csorda-utca 12. szám alatt eladó.

12 drb. nagy leander fehér és piros eladó: Szent István-tér 1.

A szerkesztőség hivatalos órái: hétköznapokon d. e. 8 tól 12-ig és d. u. 2-től 5-ig. Vasár- és ünneppnapokon szerkesztőségünkben nincs hivatalos óra. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István tér 1. Telefon 208.

Önkéntes árverési hirdetőny.

Alulírott a tulajonosok megbizásából folyó évi április hó 28-án, vasárnap délelőt 10 órakor ügyvédi irodámban tartandó önkéntes árverésben a legtöbbet ígérőnek eladom a következő ingatlanokat:

a székesfehérvári 5153. számú tkvi betétben A. I. 1—3 sor 3635. 3636., 3637 hrszám alatt felvett régi kőbányai dülőben (vizmosás) levő buzaöldet;

a székesfehérvári 4973. számú tkvi betétben A. I. 1 sor 3437. hrszám alatt felvett Bottlik csucska dülőben levő buzaöldet és I. 2. sor 8167. hrszám alatt felvett Kisbasai dülőben levő buzaöldet.

Az árverési feltételek irodámban (Nádor-utca, Koronafi-ház) megtekinthetők. Székesfehérvár, 1918. április hó 19.

Dr. Molnár János ügyvéd.

Korona-színház

Hétfőn és kedden, április hó 23- és 24-én:

Dél csillaga

Hajszja a világkörül, dráma 5 felvonásban.

Remek pótmúsor. Előadások: 7 és 9 órakor. Rendes helyárak.

Apolló-színház.

Hétfőn és kedden, április 22 és 23-án:

„U-HAJÓK ELŐRE!

Eredeteli felvételek a nyílt tengeren 3 részben.

Ütközet a német tengerelattjárók és angol torpedóvadászok között. Izgalmas harcok német és angol repülőgépek között. Az U-hajók pusztító munkája stb. D. u. 7 órakor ifjúsági előadás. Előadások este 7 és 9 órakor.